

Het Nationaal Dashboard Biodiversiteit

Kerngegevens biodiversiteit,
op één plek samengebracht

22 mei 2023



Veluwe © Fokke Baarssen



Hollandse duinen © Sander Meertins Getty Images



Weidehommel © Marit Moerman



Mogelijk gemaakt door:



Het Nationaal Dashboard Biodiversiteit

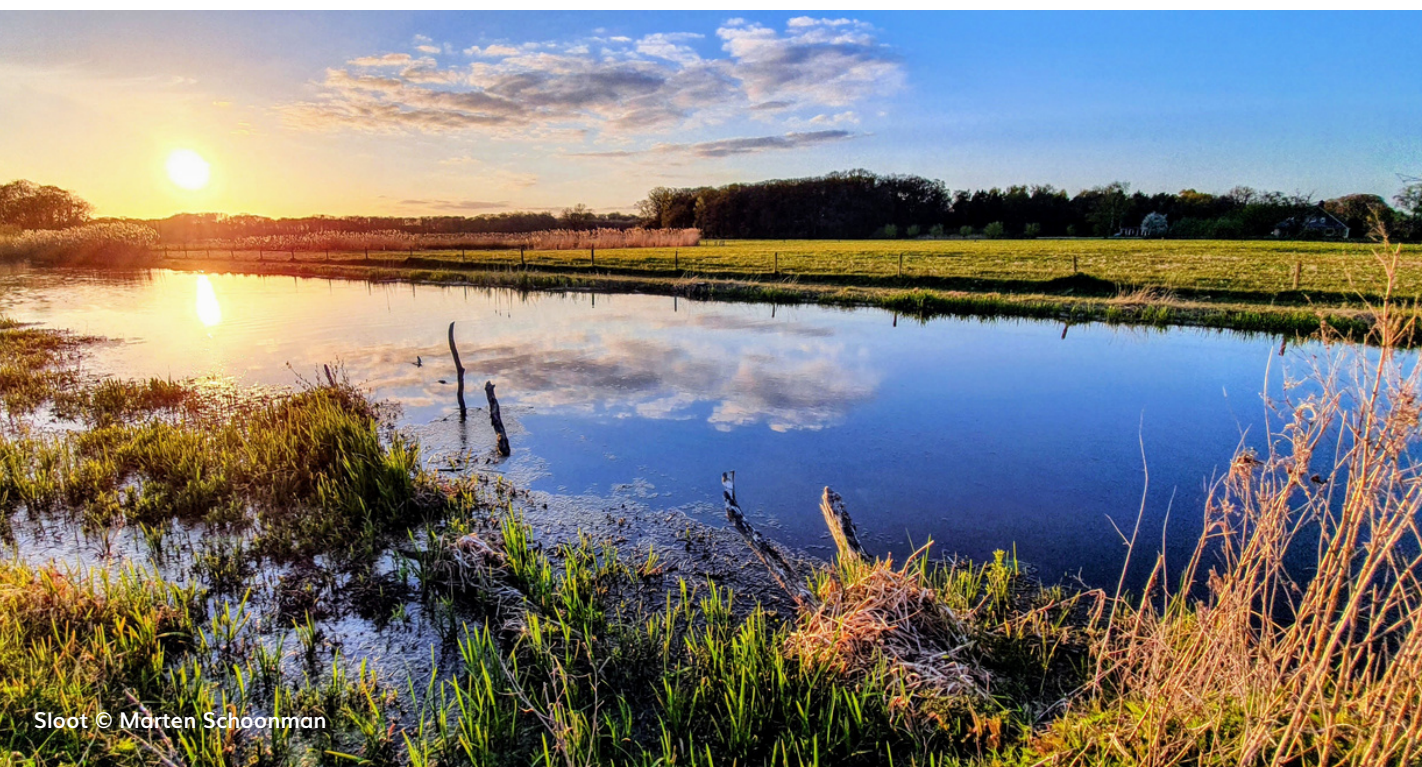
Kerngegevens biodiversiteit, op één plek samengebracht

Het Nationaal Dashboard Biodiversiteit is een onafhankelijke website, met een selectie van doelen en indicatoren die beleidsmakers, bestuurders, natuur- en andere maatschappelijke organisaties, bedrijven en burgers kunnen gebruiken om hun ambities en acties voor biodiversiteitsherstel te toetsen en te sturen. Het laat zien hoe Nederland er voorstaat. Liggen we op koers om biodiversiteitsherstel te realiseren vóór 2030? Dit laat het Dashboard in één oogopslag zien. Zien hoe het gaat en welke factoren er vooral toe doen op landelijk niveau, zodat u kunt (bij)sturen op beleid en acties. Het Dashboard is een navigatie-instrument.

De aanleiding:

Internationaal onderzoek[1] laat zien dat wereldwijd 1 miljoen soorten dreigt uit te sterven als we niets veranderen aan onze omgang met de natuur. In Nederland is de trend niet anders. Om het tij te keren zijn internationale afspraken gemaakt met 2030 als belangrijk jaar. Europa heeft ambitieuze biodiversiteitsdoelen gesteld voor 2030 waar Nederland zich aan verbonden heeft, en op de VN Biodiversiteitstop eind 2022 is een nieuw akkoord aangenomen voor urgente actie om het wereldwijde biodiversiteitsverlies te stoppen en biodiversiteit te herstellen in 2030. Het einddoel is om in 2050 in harmonie met de natuur te leven. In Nederland is recent de aandacht voor biodiversiteit sterk toegenomen en er zijn en worden verschillende ambitieuze plannen en regelgeving ontwikkeld. Maar hoe staat Nederland er nu echt voor? Op basis van welke informatie wordt gestuurd op nationaal niveau, op de optelsom van alle beleid en acties?

Zo groeide in 2021 bij een aantal kennis- natuurorganisaties (IUCN NL, Naturalis, SoortenNL en Sovon Vogelonderzoek Nederland) het besef van de noodzaak van een dashboard dat de voortgang, of achteruitgang op de belangrijkste factoren voor biodiversiteitsherstel in Nederland meet, en strategieën en beleid stuurt.



Sloot © Marten Schoonman

[1] IPBES (2019): Global assessment report on biodiversity and ecosystem services of the Intergovernmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services. E. S. Brondizio, ... [Link naar website](#)

In 2022 werden de eerste stappen gezet naar de ontwikkeling van het Nationaal Dashboard Biodiversiteit (NDB). Het Gieskes Strijbis Fonds gaf het initiatief een geweldige kick-start. Dit heeft geresulteerd in een interactief Prototype, ontworpen met tal van experts en aan de hand van de behoeften van de toekomstige gebruikers.

Hoe het werkt:

Het NDB toont een set 'stoplichten' die inzicht geven in de staat en trends van biodiversiteit op nationaal niveau, de belangrijkste factoren die hierop inwerken en de randvoorwaarden scheppen. Dit zijn de knoppen waaraan we kunnen draaien.

- Het NDB biedt als eerste een overzicht van een behapbare, samenhangende set doelen en indicatoren voor het sturen op biodiversiteitsherstel in Nederland. Deze informatie is betrouwbaar, science-based en up-to-date. Het koppelt de internationale doelen aan wat in Nederland belangrijk is.
- Het NDB bundelt de informatie uit de verschillende bestaande dashboards, monitoring- en rapportagesystemen die Nederland rijk is (in het bijzonder het Compendium voor de Leefomgeving en het Living Planet Report Nederland), in één overzichtelijk dashboard dat de brede problematiek rond biodiversiteit in samenhang presenteert. En het geeft duiding bij de resultaten, op een neutrale, wetenschappelijke manier.
- Het NDB biedt handelingsperspectief, voor beleidsmakers en professionals en wegwijzers voor de burger, om biodiversiteit te behouden en herstellen

Voor de ontwikkeling van het Prototype van het NDB hebben we er om praktische redenen voor gekozen om de scope af te bakenen en het te richten op biodiversiteitsherstel op het land in het Europese deel van het Koninkrijk (excl. Caribisch deel en de Noordzee).



Hoe draagt dit bij aan het herstel van biodiversiteit?

Het Nationaal Dashboard Biodiversiteit signaleert positieve en negatieve ontwikkelingen. Waar zien we verbetering? Waar stokt de voortgang? Waar zitten de belemmeringen om de gestelde doelen te behalen? Op basis hiervan wordt geadviseerd op welke onderwerpen prioriteit gegeven moet worden aan maatregelen voor biodiversiteitsherstel. Door de voortgang nauwlettend te monitoren maken we inzichtelijk hoever we zijn richting de beoogde resultaten voor Nederland als geheel. Zo weten we wat we moeten gaan doen, en biedt het NDB de verschillende belanghebbenden informatie over hoe ze kunnen bijdragen om de (2030) biodiversiteitsdoelen te realiseren.

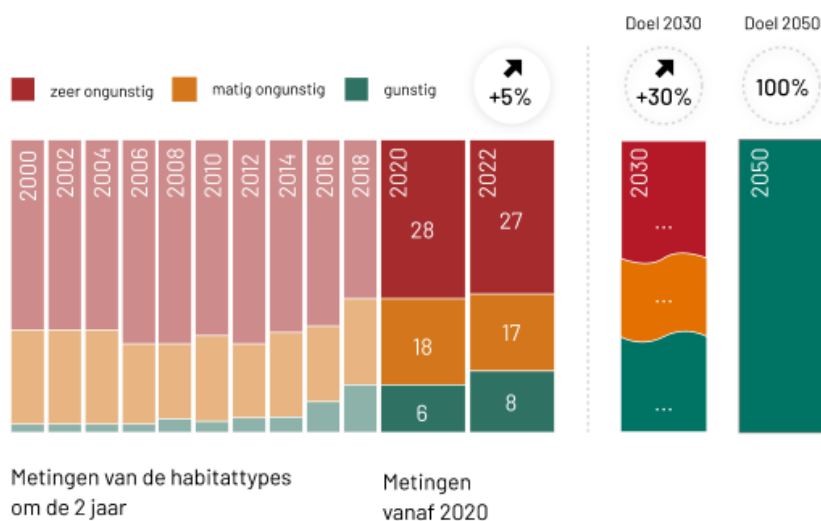


*Getoonde stoplichten zijn fictief

De 4 thema's van het Dashboard
Illustratie ter indicatie (fictieve data)

Staat van instandhouding habitattypen

De staat van instandhouding van de habitattypen is 5% verbeterd t.o.v. 2020.



► Methode en bron

Illustratie ter indicatie (fictieve data)

Het bovenstaande staafdiagram staat binnen het NDB onder Thema 1: De biodiversiteit aan de beterende hand helpen. Het diagram geeft inzicht in de voortgang op de indicator voor Doel 2: Ecosysteemherstel. Waar beschikbaar worden doelen die in de periode na 2030 gesteld zijn, ook gepresenteerd in het NDB.

Welke doelen zijn in het NDB opgenomen?

De doelen van het NDB zijn in 4 thema's verdeeld. We kunnen die thema's niet los van elkaar zien; gezamenlijk vormen zij het verhaal van biodiversiteitsherstel in Nederland.

THEMA 1

De biodiversiteit aan de beterende hand helpen

1. Soortenherstel
2. Ecosysteemherstel
3. Verbeteren waterkwaliteit
4. Achteruitgang bestuivers omgeboogen
5. Duurzame ecosysteemdiensten



THEMA 2

De natuur beschermen en uitbreiden

6. Voldoende beschermde gebieden
7. Biodiversiteit in de landbouw



THEMA 3

Het verminderen van de druk op biodiversiteit

8. Pesticidegebruik gehalveerd
9. Vermindering overbesteding
10. Vermindering stikstofuitstoot
11. Vermindering stikstofneerslag
12. Voldoende water voor natuur



THEMA 4

Het stimuleren van systeemverandering

13. Meer investeren in natuur
14. Afschaffen van schadelijke subsidies
15. Duurzame consumptie en productie



Wat zijn de hieraan gekoppelde indicatoren?

Om de voortgang van de doelen te meten zijn er indicatoren aan gekoppeld.

THEMA 1

Thema 1: Biodiversiteitsherstel

Doel 2030	Hoofdindicator
1. Herstel van tenminste 30 % van soorten die in 2020 in slechte staat verkeren; toestand van (alle) soorten niet verslechterd	1a. Living Planet Index (LPI) 1b. Svl + trends soorten 1c. Basiskwaliteit natuur
2. Herstel van tenminste 30 % van habitats / ecosystemen die in 2020 in slechte staat verkeren; toestand van (alle) habitats / ecosystemen niet verslechterd	2a. LPI per ecosysteemtype, Ecosysteem kwaliteit 2b. Svl habitattypen 2c. Oppervlakte herstelde (koolstofrijke) ecosystemen
3. In 2027 zijn alle KRW wateren van goede kwaliteit	3.Biologische kwaliteit KRW wateren
4. De achteruitgang van bestuivers is omgebogen	4.Dagvlinders van graslanden (EBS), uit te breiden naar andere soortgroepen
5. Verzekeren duurzame levering van ecosysteemdiensten	5.Ecosysteemdiensten (trend) in Nederland: omvang en waarde; focus op water- en klimaat gerelateerde diensten

THEMA 2

Thema 2: Natuur beschermen en uitbreiden

Doel 2030	Hoofdindicator
6. Minimaal 30 % van het landoppervlak van NL wettelijk beschermd en effectief verbonden door ecologische corridors	6.Oppervlakte beschermde gebieden (terrestrisch) (trend in ha en ruimtelijke begrenzing/ontwikkeling Uitgesplitst in Natura 2000, NNN, OECM)
7. Minstens 10 % van het landbouwareaal bestaat uit landschapselementen met hoge biodiversiteit	7.Geschikte Indicator nog te ontwikkelen

THEMA 3

Thema 3: Verminderen druk op biodiversiteit

Doel 2030	Hoofddindicator
8. Het risico en gebruik van (gevaarlijke) pesticiden is met 50 % gedaald	8. Gewasbeschermingsmiddelen in oppervlaktewater
9. Het verlies van nutriënten uit meststoffen is met 50 % gedaald	9. Belasting oppervlaktewater met N, P en PAKs
10. Reductie uitstoot stikstof met 50%	10. N uitstoot
11. 74% van N-gevoelige Natura 2000 natuur onder de kritische depositiewaarde (kdw)	11. Overschrijding kritische N-depositie op landnatuur
12. Optimale hydrologische condities voor natuur	12. Geschiktheid grondwaterstand verdrogingsgevoelige landnatuur

Thema 4: Stimuleren van systeemverandering

THEMA 4

Doel 2030	Hoofddindicator
13. Voldoende financiering om herstel in 2030 te realiseren	13. Financiële middelen voor NIs natuur/biodiversiteit (Provincies, Rijk, privaat)
14. Afschaffen subsidies schadelijk voor biodiversiteit	14. Omvang afgeschafte schadelijke subsidies (in € en als percentage van schadelijke subsidies in 2020)
15. Halvering NIs voetafdruk (duurzame productie en consumptie)	15. Landvoetafdruk

Contact over het NDB

Wilt u meer weten over het Nationaal Dashboard Biodiversiteit of meewerken aan de verdere ontwikkeling ervan? Neem dan contact op met Hanneloes Weeda via hanneloes.weeda@iucn.nl.